

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગોવિન્દાપ્પા અને અન્યો

વિરુદ્ધ

કર્ણાટક રાજ્ય

(ફોજદારી અપીલ નંબર ૧૪૬૯/૨૦૦૮)

૧૧/૦૫/૨૦૧૦

[પી. સતશિવમ અને એચ. એલ. દત્ત, ન્યાયમૂર્તિઓ]

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦ : કલમ ૪૯૮-એ/૩૪, ૩૦૨/૩૪ - દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો - આરોપી વ્યક્તિઓએ મૃતક - પુત્રવધૂ પર કેરોસીન રેડ્યું અને તેના પર આગ ચાંપી - મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા નોંધાયેલ મરણોન્મુખ નિવેદન - ડૉક્ટરનું પ્રમાણપત્ર કે મૃતક મરણોન્મુખ નિવેદન આપવા માટે માનસિક સ્થિતિમાં હતો-મરણોન્મુખ નિવેદન પર આધારિત દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો- હસ્તક્ષેપ- ઠરાવ્યુ:બોલાવ્યા નહોતા.- ડૉક્ટરના પુરાવાએ સ્પષ્ટપણે દર્શાવ્યું

હતું કે મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ મરણોન્મુખ નિવેદન કરતી વખતે મૃતક માનસિક સ્થિતિમાં હતો-આવા મરણોન્મુખ નિવેદન ને પુરાવામાં યોગ્ય મહત્વ મળ્યું છે-વધુમાં, સાક્ષીઓના પુરાવાએ સાબિત કર્યું કે આરોપીએ મૃતક સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો હતો અને તેને ફૂરતા આપી હતી અને તેઓ ગુનાઓ કરવામાં સામેલ હતા-દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો-મહિલા સામે ગુનો, પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨ કલમ ૩૨ -મરણોન્મુખ નિવેદન .

ફરિયાદી પક્ષનો કેસ એ હતો કે મૃતકના સાસરિયાઓ આરોપીઓએ તેના પર કેરોસીન છાંટીને અને આગ ચાંપીને તેને સળગાવી દીધી હતી. પડોશીઓએ આગ બુઝાવી હતી અને મૃતકને હોસ્પિટલ લઈ ગયા હતા. ડૉક્ટર, ફરિયાદી સાક્ષી ૭ એ મૃતકની સારવાર કરી અને પોલીસને જાણ કરી. મેજિસ્ટ્રેટ પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨એ પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭ની હાજરીમાં મૃતકનું મૃત્યુનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાઓ એ-૧, એ-૨, એ-૪ તેમજ એ-૩, સાસુ અને એ-૫, સાસુને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૪૯૮-એ/૩૪ અને આઈ. પી. સી. ની કલમ-૩૦૨/૩૪ હેઠળ ગુના માટે દોષી ઠેરવ્યા હતા. અપીલ પર, ઉચ્ચ અદાલતે અપીલકર્તાઓની સજાને સમર્થન આપ્યું હતું; જોકે તેણે એ-૩ અને એ-૫ને નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા. એટલે અપીલ કરવામાં આવી છે.

અરજી નામંજૂર કરતાં કોર્ટે

ઠેરવ્યુ :૧. તે જરૂરી છે કે જે વ્યક્તિએ મૃત્યુનું નિવેદન નોંધ્યું હોય તેને સંતોષ થવો જોઈએ કે મૃતક મનની યોગ્ય સ્થિતિમાં હતો.ડૉક્ટર દ્વારા પ્રમાણપત્ર અનિવાર્યપણે સાવચેતીનો નિયમ છે અને તેથી, ઘોષણાના સ્વૈચ્છિક અને સાચા સ્વભાવને અન્યથા સ્થાપિત કરી શકાય છે.ડૉક્ટર (પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭) ના પુરાવા સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે મૃતક તહસીલદાર પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨ સમક્ષ નિવેદન આપતી વખતે માનસિક સ્થિતિમાં હતો.આવા સંજોગોમાં, આવી મરણોન્મુખ નિવેદનને પુરાવામાં યોગ્ય મહત્વ મળ્યું છે.વધુમાં, ડૉક્ટરે સમજાવ્યું કે મૃતકને ૧૦૦% સળગવાની ઈજાઓ થઈ હોવા છતાં, તે વાત કરવાની સ્થિતિમાં હતી.આવા સંજોગોમાં, તેણીના નિવેદનને આ આધાર પર નકારી શકાય નહીં કે તેણીને ગંભીર ઈજાઓ થઈ હતી.સામાન્ય રીતે, મૃત્યુના આરે રહેલી વ્યક્તિ કોઈને ખોટી રીતે ફસાવતી નથી.સાક્ષીઓના પુરાવા સાથે મરણોન્મુખ નિવેદનના પ્રકાશમાં, એવું માનવા માટે પૂરતા પુરાવા હતા કે અપીલકર્તાઓએ મૃતક સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો હતો અને માનસિક અને શારીરિક ત્રાસ આપીને તેણીને ફૂરતા આપી હતી અને માત્ર મૃતકની હત્યા કરવાના તેમના સામાન્ય હેતુને આગળ વધારવા માટે, કેરોસીન રેડ્ડું હતું અને તેણીને આગ ચાંપી હતી જે આખરે ઈજાઓને કારણે મૃત્યુ પામી હતી.મરણોન્મુખ નિવેદનએ

ડૉક્ટર અને તહસીલદારના પુરાવાને સંપૂર્ણ સમર્થન આપ્યું જેણે તેને રેકૉર્ડ કર્યો હતો.[પેર૧૫]

૨. ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓ, ખાસ કરીને ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૩, ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૪, ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૧૦ ગામના વૃદ્ધ વ્યક્તિ અને ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૧૨ તાલુકા કાર્યકારી મેજિસ્ટ્રેટ કે જેમણે મૃતકની મરણોન્મુખ નિવેદન રેકૉર્ડ કરી હતી, તેમનું વિશ્લેષણ સ્પષ્ટપણે સાબિત કરે છે કે આરોપી તરીકે ગુનામાં અપીલકર્તાઓની સંડોવણી હતી અને તેમને યોગ્ય રીતે આજીવન કેદની સજા આપવામાં આવી હતી.જોકે, એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે કેટલીક વિસંગતતાઓ હતી, તે તમામ ન્યૂનતમ હતી અને કાર્યવાહીના કેસને અસર કરતી ન હતી.પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૩, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૪, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૬, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૮, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૦, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨ અને મૃત્યુ ઘોષણા આંક પી-૮ ના મૌખિક પુરાવાને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રોસીક્યુશનએ અપીલકર્તાઓ સામે પોતાનો કેસ સંપૂર્ણ રીતે સ્થાપિત કર્યો.[પેર૧૬]

ક્લિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડીક્શન: ફોજદારી અપીલ નંબર ૧૪૬૯/૨૦૦૮.

ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૨૫૭૩/૨૦૦૬ માં બેંગલોરની કર્ણાટક હાઈકોર્ટના ૦૪/૧૦/૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ તરફથી સંજય જૈન, વિનય અરોરા, મુકેશ કુમાર.

સામાવાળા માટે સંજય આર હેગડે, એ રોહેન સિંહ, રમેશ કે મિશ્રા, વિકાંત ચાદવ, રમેશ કે. આર. મિશ્રા.

કોર્ટનો ચુકાદો જસ્ટિસ પી. સતશિવમે આપ્યો હતો.

૧. આ અપીલ બેંગલોર ખાતેની કર્ણાટક ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૨૫૭૩/૨૦૦૬ માં પસાર કરાયેલા અંતિમ ચુકાદા અને આદેશ વિરુદ્ધ નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે, જેમાં ઉચ્ચ અદાલતે આંશિક રીતે અપીલને મંજૂરી આપીને અપીલકર્તાઓની માતા લક્ષ્મીબાઈ-એ-૩ અને અપીલકર્તાઓની દાદી ભાગીરથી-એ-૫ને નિર્દોષ જાહેર કરી હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલી સજાને સમર્થન આપ્યું હતું, જેમાં અપીલકર્તાઓ એ-૧, એ-૨ અને એ-૪ ને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૪૮૮-એ/૩૪ અને આઈ. પી. સી. ની કલમ -૩૦૨/૩૪ હેઠળ ગુનાઓ માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા.

૨. વર્તમાન અપીલ તરફ દોરી જતી હકીકતો નીચે મુજબ છે:મૃતક-રેણુકા, ઘટનાની તારીખના લગભગ ૧૦ વર્ષ પહેલાં અપીલકર્તા નંબર ૧ સાથે પરણેલી હતી.ફરિયાદી પક્ષના કેસ અનુસાર, લગભગ ૧૨ વાગ્યે, અહીં અપીલકર્તાઓએ તેમની માતા અને દાદી સાથે મળીને મૃતક પર કેરોસીન તેલ રેડવાનો અને આગ લગાડવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને તેના કારણે તેણીએ હોબાળો મચાવ્યો હતો.તેણીનો ઘોંઘાટ સાંભળીને પાંચ પડોશીઓ આવ્યા અને તેમને આમ ન કરવાની વિનંતી કરી પરંતુ આરોપી વ્યક્તિઓએ તેમને તેમના પરિવારના કેસમાં દખલ ન કરવા કહ્યું.અપીલકર્તા નંબર ૩ એ મૃતક પર કેરોસીન રેડ્યું અને અપીલકર્તા નંબર ૨ એ પડોશીઓની હાજરીમાં આગ ચાંપી દીધી.કેરોસીન રેડ્યા બાદ આરોપીઓ ઘરમાંથી ભાગી ગયા હતા અને પડોશીઓએ આગ બુઝાવી હતી અને મૃતકને ધાબળોથી ઢાંકી દીધી હતી અને તેને તાત્કાલિક બાગલકોટની સરકારી હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા હતા.લગભગ ૨-૩૦ વાગ્યે, ડૉક્ટર (ફરિયાદી સાક્ષી ૭) એ પોલીસને જાણ કરી અને મેજિસ્ટ્રેટ (તહસીલદાર) (ફરિયાદી સાક્ષી ૧૨) ૪-૩૦ વાગ્યે હોસ્પિટલમાં આવ્યા અને મૃતકની મરણોન્મુખ નિવેદન રેકૉર્ડ કરી જે આંક પી-૯ તરીકે દાખલ કરવામાં આવી છે.પોલીસ અધિકારી સાંજે ૭ વાગ્યા પછી હોસ્પિટલમાં આવ્યા અને મૃતકનું નિવેદન લીધું જે ગોવિંદગૌડા પાટિલે લખ્યું હતું-ફરિયાદી સાક્ષી ૧૧, પાડોશી, અને પોલીસ સ્ટેશનમાં ૭-૧૫ વાગ્યે એફઆઈઆર નોંધવામાં આવી

હતી જે આંક પી-૧૦ છે.તપાસ અધિકારી, ફરિયાદી સાક્ષી ૧૭ સાંજે ૮-૩૦ પર હોસ્પિટલમાં આવ્યા અને ફરીથી મૃતકનું નિવેદન લેવાનો પ્રયાસ કર્યો પરંતુ તે કોઈ નિવેદન આપવાની સ્થિતિમાં ન હતી અને ૯-૦૦ વાગ્યે તેણીનું મૃત્યુ થયું.પૂછપરછ પંચનામા લગભગ ૧૧-૦૦ PM પર તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો. ૧૧/૧૨/૨૦૦૫ પર, ડોક્ટર, પ્રોસીક્યુશન વિટનેસ ૭ દ્વારા પોસ્ટમોર્ટમ હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું, જેનો અહેવાલ એક્ટિઝબિટ પી-૫ છે.તપાસ અધિકારીએ ૨૩/૦૧/૨૦૦૬ પર આરોપપત્ર દાખલ કર્યું. ૨૬.૦૬.૨૦૦૬ ના રોજ, ફાસ્ટ ટ્રેક કોર્ટ, બાગલકોટએ તમામ પાંચ આરોપી વ્યક્તિઓ સામે કલમ ૪૯૮-એ, ૧૪૩,૧૪૭,૩૪૧,૩૦૨ અને આઈ. પી. સી. ની કલમ ૧૪૯ હેઠળ આરોપ નક્કી કર્યા હતા. ૦૩/૧૦/૨૦૦૬ ના આદેશ દ્વારા, ફાસ્ટ ટ્રેક કોર્ટ, બાગલકોટએ તમામ પાંચ આરોપીઓને કલમ ૪૯૮-એ, ૧૪૩,૧૪૭,૩૪૧,૩૦૨ સાથે આઈ.પી.સી. કલમ - ૧૪૯ વાંચતા તેવા ગુના માટે દોષિત ઠેરવ્યા અને તેમને બે વર્ષ માટે સખત કેદની સજા સંભળાવી અને તેમને ડિફોલ્ટમાં ૨૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ, કલમ ૪૯૮-એ હેઠળ વાંચી શકાય તેવા ગુના માટે ત્રણ મહિના માટે સાદી કેદની સજા અને વધુ તેમને કલમ ૩૦૨/૧૪૯ આઈ. પી. સી. હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે દોષિત ઠેરવ્યા અને તેમને આજીવન કેદની સજા અને દરેકને ૧૦૦૦૦ રૂપિયા દંડની સજા ફટકારી. ડિફોલ્ટ, એક વર્ષ માટે સાદી કેદ.તે બધાએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલ નંબર ૨૫૭૩/૨૦૦૬ તરીકે ફોજદારી અપીલ દાખલ કરી હતી.૦૪/૧૦/૨૦૦૭ ના

આદેશ દ્વારા, ઉચ્ચ અદાલતે આંશિક રીતે અપીલને મંજૂરી આપીને એ-૩ અને એ-૫ને તેમની સામે લગાવવામાં આવેલા તમામ આરોપોમાંથી મુક્ત કર્યા હતા અને એ-૧, એ-૨ અને એ-૪ પર ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલી સજાને સમર્થન આપીને તેમને કલમ ૪૯૮-એ/૩૪ આઈ. પી. સી. અને કલમ ૩૦૨/૩૪ આઈ. પી. સી. હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષી ઠેરવ્યા હતા. ઉપરોક્ત આદેશથી નારાજ, આરોપી નંબર ૧,૨ અને ૪ એ વિશેષ રજા અરજી દ્વારા આ અપીલને પસંદ કરી છે.

૩. અમે અપીલકર્તા-આરોપીના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સંજય જૈન અને સામાવાળા-રાજ્યના વિદ્વાન વકીલ શ્રી સંજય આર હેગડેને સાંભળ્યા છે.

૪. આ અપીલમાં વિચારણા માટેના મુદ્દાઓ છે:-

(૧) શું ટ્રાયલ કોર્ટ અપીલકર્તાઓ-આરોપી એ-૧, એ-૨ અને એ-૪ ને કલમ ૪૯૮ એ હેઠળ, આઈ. પી. સી. ની કલમ ૩૪ સાથે વાંચતા અને \ આઈ. પી. સી. કલમ-૩૦૨ હેઠળ આઈ.પી. કલમ-૩૪ સાથે વાંચતા તેવા ગુનાઓ માટે દોષિત ઠેરવવામાં ન્યાયી હતી?

(૨) શું અપીલકર્તા-આરોપી પર લાદવામાં આવેલી સજા ન્યાયી છે?

(૩) શું ઉચ્ચ ન્યાયાલય અપીલકર્તાઓને દોષિત ઠેરવવા અને તેમને આપવામાં આવેલી સજાની પુષ્ટિ કરવામાં યોગ્ય છે?

૫. આ અપીલમાં, અમે ફક્ત એ-૧, એ-૨ અને એ-૪ સાથે સંબંધિત છીએ, કારણ કે અન્ય આરોપી એ-૩ અને એ-૫ને હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

૬. મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાના સ્વરૂપમાં વિવિધ સામગ્રીઓ ઉપરાંત, ટ્રાયલ કોર્ટે સાક્ષીઓના પુરાવા સ્વીકાર્યા, જેમ કે, ફરિયાદી સાક્ષી ૩, ફરિયાદી સાક્ષી ૪, ફરિયાદી સાક્ષી ૫, ફરિયાદી સાક્ષી ૬ તેમજ ડૉ. ઉમા કાંત ફરિયાદી સાક્ષી ૭ જેમણે રેણુકાની સારવાર કરી હતી, મૃતક ફરિયાદી સાક્ષી ૮ ના પિતા, ગ્રામ ફરિયાદી સાક્ષી ૧૦ ગામના એક વૃદ્ધ વ્યક્તિ અને તાલુકા કાર્યકારી મેજિસ્ટ્રેટ ફરિયાદી સાક્ષી ૧૨ જેમણે રેણુકાની મરણોન્મુખ નિવેદન રેકૉર્ડ કરી હતી. અપીલકર્તાઓ-આરોપીઓના વિદ્વાન વકીલે ધ્યાન દોર્યું હતું કે ફરિયાદી પક્ષ અનુસાર, પીડિતાને સળગાવી દેવામાં આવી તે પહેલાં પણ ઘટના સ્થળે પાંચ સાક્ષીઓ હાજર હતા, પરંતુ તેમાંથી કોઈએ પણ આરોપીઓને રોક્યા ન હતા કે ઘટનાને રોકવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટે પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨ દ્વારા નોંધાયેલા મૃત્યુના નિવેદન પર આધાર રાખવામાં ભૂલ કરી છે કારણ કે પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨ એ

ન તો ડૉક્ટર પાસેથી પ્રમાણપત્ર લીધું છે અને ન તો મૃતક રેણુકાની માનસિક સ્થિતિની ચકાસણી કરવા માટે કોઈ પ્રશ્ન પૂછ્યો છે, ખાસ કરીને જ્યારે તેણીને પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ૧૦૦% દાઝી ગઈ હતી.

૭. સૌથી પહેલાં, ચાલો આપણે ડૉ. ઉમા કાંત ફરિયાદી સાક્ષી ૭ ના પુરાવાની ચકાસણી કરીએ જેમણે ઘાયલ રેણુકાને જ્યારે હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવી ત્યારે તેની સારવાર કરી હતી.જો કે, તેમણે જણાવ્યું હતું કે ઈજાગ્રસ્ત રેણુકાને ૧૦૦% બર્ન ઈજાઓ થઈ હતી, તેમના જણાવ્યા અનુસાર લગભગ ૪-૪૫ વાગ્યે, તેણી નિવેદન આપવા માટે માનસિક સ્થિતિમાં હતી.ડોક્ટર પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭ના નિવેદનના આધારે તાલુકા એક્ઝિક્યુટિવ મેજિસ્ટ્રેટ પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨એ પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭ની હાજરીમાં તેનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. આગળ જોવામાં આવે છે કે નિવેદન નોંધ્યા પછી, નિવેદન પર તેના ડાબા અંગૂઠાની છાપ લેવામાં આવી હતી, ડૉક્ટર પ્રોસીક્યુશન વિટનેસ ૭ એ પણ તેની સહી કરી હતી.એ વાત સાચી છે કે કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં જાણવા મળ્યું હતું કે મૃતકની જીભ ફૂલી ગઈ હતી અને બહાર નીકળી ગઈ હતી અને હોઠ બળી ગયા હતા.ફરિયાદી સાક્ષી ૭ દ્વારા આ સૂચન સ્વીકારવામાં આવ્યું હોવા છતાં, હકીકત એ છે કે તેણીનું નિવેદન નોંધાવતી વખતે ફરિયાદી સાક્ષી ૭ સંતુષ્ટ હતી કે રેણુકા નિવેદન આપવા માટે યોગ્ય સ્થિતિમાં અને યોગ્ય માનસિક સ્થિતિમાં હતી.ફરિયાદી સાક્ષી ૭ ના સંસ્કરણ પર અવિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ નથી કે

જેણે પ્રારંભિક સારવાર કરી હતી અને તે નિવેદન નોંધવાના સમગ્ર સમયગાળા દરમિયાન ખૂબ જ સારી રીતે હાજર હતો (આંક પી-૯).અમારું માનવું છે કે પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭ અને પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨ના પુરાવા સ્વીકાર્ય છે અને પ્રોસીક્યુશનના કેસને સમર્થન આપે છે.

૮. હવે, ચાલો આપણે અન્ય નજરે જોનારા સાક્ષીઓની ચર્ચા કરીએ, પ્રથમ અને અગ્રણી છે પ્રોસીક્યુશન વિટનેસ -૩.તેમના જણાવ્યા અનુસાર, તેઓ મૃતક રેણુકાને અડીને આવેલા મકાનમાં રહે છે.તેમણે સમજાવ્યું કે તેઓ અપીલકર્તાઓ અને મૃતકના પરિવારના સભ્યોને જાણતા હતા.તેમણે એ પણ સમજાવ્યું કે મૃતક ની ભાભી એ-૪પોતાની મોટી દીકરીને એ-૧ સાથે લગ્ન કરાવવા માંગતી હતી અને તેના કારણે અપીલકર્તાઓ દ્વારા રેણુકા પર હુમલો કરવામાં આવી રહ્યો હતો.તેમણે જુબાની આપી કે ૧૦/૧૨/૨૦૦૫ પર ૧૨-૦૦ વાગ્યે તેમણે અપીલકર્તાઓના ઘરમાંથી રડવાનો અવાજ સાંભળ્યો.તેઓ અન્ય લોકો સાથે અપીલકર્તાઓના ઘરે ગયા અને તેમને એ-૧, એ-૩ અને એ-૫માં રેણુકા પકડેલી જોવા મળી.એ-૨ના હાથમાં મેચ બોક્સ હતું અને એ-૪ના હાથમાં કેરોસીનનો ડબ્બો હતો.તેણે રેણુકાને કોઈ નુકસાન ન પહોંચાડવાની વિનંતી કરી હોવા છતાં, તેના જણાવ્યા અનુસાર, આરોપી વ્યક્તિએ રેણુકાને પકડી રાખી હતી અને ભાભી (એ-૪) એ કેરોસીન રેડ્યું હતું.તેમણે વધુમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે કેરોસીન છાંટીને આગ લગાવ્યા બાદ

આરોપી એ-૧ થી એ-૪ ઘટના સ્થળેથી ભાગી ગયો હતો.જો કે, તેમણે એ-૩ અને એ-૫ને પણ ગુનામાં ફસાવ્યા હતા, પરંતુ વધુ સમર્થનની ગેરહાજરીમાં, ઉચ્ચ અદાલતે તેમને યોગ્ય રીતે નિર્દોષ જાહેર કર્યા છે.જો કે, એ-૧, એ-૨ અને એ-૪ અપીલકર્તાઓ તરીકે ફરિયાદી સાક્ષી ૩ ના પુરાવા પર અવિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ નથી કે તેઓ રેણુકાના મૃત્યુના કારણ માટે જવાબદાર હતા.

૯. આગામી સાક્ષી ગોવિંદપ્પા પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી - ૪ છે, જેણે આ ઘટનાનો સાક્ષી બન્યો હતો અને આંશિક રીતે પ્રોસીક્યુશનના કેસને ટેકો આપ્યો હતો.તેમણે સમજાવ્યું કે કેવી રીતે મૃતકને અપીલકર્તાઓ દ્વારા અપમાનિત અને હેરાન કરવામાં આવ્યો હતો.તેમના જણાવ્યા અનુસાર, આ વાત રેણુકાએ તેમના જીવનકાળ દરમિયાન તેમને સંભળાવી હતી અને અપીલકર્તાઓ દ્વારા તેમની સાથે કરવામાં આવેલા દુર્વ્યવહારને કારણે ઘણી વખત તેઓ તેમના વતન ગયા હતા.તેમણે એ પણ સમજાવ્યું કે ૧૦/૧૨/૨૦૦૫ ના રોજ લગભગ ૧૨-૦૦ વાગ્યે, જ્યારે તેઓ તેમના ઘરે હતા, ત્યારે તેમણે અપીલકર્તાઓના ઘરમાંથી રડવાનો અવાજ સાંભળ્યો હતો.તે તેમના ઘરે દોડી ગયો અને જોયું કે પહેલા માળે રેણુકા સળગી રહી હતી.ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા યોગ્ય રીતે અવલોકન કરવામાં આવ્યું હોવા છતાં, ફરિયાદી સાક્ષી ૪ એ કાર્યવાહીના સમગ્ર કેસને સમર્થન આપ્યું ન હતું અને તેને પ્રતિકૂળ સાક્ષી તરીકે ગણવામાં આવ્યો હતો, તેના

પુરાવા એ-૨ અને એ-૪ ગુનામાં ભાગ લેતા સાબિત થાય છે.આ હદ સુધી, ઉચ્ચ અદાલતે તેમની જુબાનીને યોગ્ય રીતે સ્વીકારી છે.

૧૦. ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા તપાસ કરાયેલ આગામી નજરે જોનાર સાક્ષી એક છે-પ્રકાશ ફરિયાદી સાક્ષી ૬.તેમણે સમજાવ્યું કે કેવી રીતે રેણુકાને અપીલકર્તાઓ દ્વારા અપમાનિત અને હેરાન કરવામાં આવી હતી અને સંબંધિત તારીખ અને સમયે અને રડવાનું સાંભળ્યા પછી તેઓ પ્રથમ માળ પર ગયા અને જોયું કે એ-૧, એ-૨ અને એ-૫ એ રેણુકાને પકડી રાખી હતી, એ-૪ પાસે કેરોસીનનો ડબ્બો હતો અને એ-૨ પાસે માચિસની લાકડી હતી.તેમણે વધુમાં જુબાની આપી હતી કે આરોપીઓએ તેમને જાણ કરી હતી કે આ તેમની પારિવારિક બાબત છે અને કોઈએ તેમાં દખલ ન કરવી જોઈએ.તે સમયે, એ-૪ એ રેણુકાના શરીર પર કેરોસીન રેડ્યું અને એ-૨ એ માચિસની લાકડી પ્રગટાવી અને રેણુકાને આગ ચાંપી અને તરત જ તમામ આરોપી ઘટના સ્થળેથી ભાગી ગયા.હાઈકોર્ટના નિરીક્ષણ મુજબ, ફરિયાદી સાક્ષી ૬ના પુરાવા દર્શાવે છે કે એ-૪એ કેરોસીન રેડ્યું હતું અને એ-૨એ આગ લગાવી હતી.ફરિયાદી સાક્ષી ૬ ના ઉપરોક્ત નિવેદનને મૃત્યુ ઘોષણા આંક પી-૭ નું સમર્થન મળે છે.તેમનો દાવો કે એ-૧ એ રેણુકાને પકડી રાખી હતી તે પણ મરણોન્મુખ નિવેદન આંક પી-૯ થી સમર્થન મેળવે છે.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, ફરિયાદી સાક્ષી ૬ નો પુરાવો સ્પષ્ટપણે સાબિત કરે છે કે ગુનામાં એ-૧, એ-૨ અને એ-૪ ની ભાગીદારી છે.

૧૧. મૃતકના પિતા કૃષ્ણાપ્પાની ફરિયાદી સાક્ષી ૯ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી હતી.તેમણે સમજાવ્યું કે કેવી રીતે તેમની પુત્રીને અપીલકર્તાઓ દ્વારા હેરાન કરવામાં આવી હતી અને અપમાનિત કરવામાં આવી હતી.તેમણે મૃતકની એ-૪ ભાભીની પોતાની મોટી દીકરીને એ-૧ને આપવાની ઈચ્છા પણ જણાવી હતી.તેમના પુરાવાને મરણોન્મુખ નિવેદનમાંથી સમર્થન મળે છે-આંક પી-૯ અને આ હદ સુધી તે જ સ્વીકાર્ય છે અને ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા યોગ્ય રીતે તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૧૨. તે જ ગામના એક વૃદ્ધ વ્યક્તિની ફરિયાદી સાક્ષી ૧૦ તરીકે તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેણે એ પણ વર્ણવ્યું હતું કે કેવી રીતે મૃતક રેણુકાને અપીલકર્તાઓના કહેવા પર અપમાનિત કરવામાં આવી હતી અને હેરાન કરવામાં આવી હતી.

૧૩. અન્ય મહત્વપૂર્ણ સાક્ષી એચ. એન. નાગરાજ, ફરિયાદી સાક્ષી ૧૨, તાલુકા કાર્યકારી મેજિસ્ટ્રેટ છે.તેમણે અદાલત સમક્ષ જુબાની આપી હતી કે તેમણે રેણુકાનું મૃત્યુનું નિવેદન નોંધ્યું હતું અને ફરિયાદી સાક્ષી ૭ ડૉ. ઉમા કાંત પાસેથી તેણીની સ્થિતિની ખાતરી કર્યા પછી તે જ નોંધવામાં આવ્યું હતું.ડૉ. ઉમા કાંત પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭ તરફથી રેણુકા માનસિક રીતે સ્વસ્થ હતી અને તે

નિવેદન આપવાની સ્થિતિમાં હતી તેની નોંધ લીધા પછી, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭ ની હાજરીમાં તેણે ૪-૪૫ PM પર ૧૦/૧૨/૨૦૦૫ પર તેનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. તેમણે એ સૂચનને નકારી કાઢ્યું હતું કે રેણુકા નિવેદન આપવાની સ્થિતિમાં નથી.

૧૪. મૃત્યુ ઘોષણા આંક પી-૯ વિશે, અમે પહેલેથી જ બાગલકોટની સરકારી જિલ્લા હોસ્પિટલ ડૉ. ઉમા કાંત (ફરિયાદી સાક્ષી ૭) ના પુરાવાને સમર્થન આપ્યું છે. તેમણે સમજાવ્યું કે બપોરે ૨.૨૦ વાગ્યે ઇજાગ્રસ્ત ગોવિંદપ્પા માયાની પત્ની રેણુકાને તે જ દિવસે બપોરે ૧ વાગ્યે સળગાવી દેવાની હિસ્ટ્રી સાથે લાવવામાં આવી હતી અને તેણીને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી અને સારવાર આપવામાં આવી હતી. જ્યારે તાલુકા એકિઝક્યુટિવ મેજિસ્ટ્રેટ (ફરિયાદી સાક્ષી ૧૨) બપોરે લગભગ ૪-૪૫ વાગ્યે હોસ્પિટલમાં આવ્યા, ત્યારે તેમણે દર્દીની માનસિક સ્થિતિ વિશે પૂછપરછ કરી અને શું તે નિવેદન આપવા માટે સક્ષમ છે કે કેમ જેના માટે ફરિયાદી સાક્ષી ૭ એ જાણ કરી કે દર્દી નિવેદન આપવા માટે માનસિક સ્થિતિમાં છે. તદનુસાર, તેમની હાજરીમાં નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું અને પછી રેણુકાએ ઉપરોક્ત નિવેદન પર તેના ડાબા અંગૂઠાની છાપ મૂકી હતી અને ડૉક્ટર અને મેજિસ્ટ્રેટ બંનેએ પણ ઉપરોક્ત નિવેદન પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા.તે સાચું છે કે તે જ રાત્રે ૯-૦૦ PM પર ઇજાગ્રસ્તોને દાઝી જવાને કારણે મૃત્યુ પામ્યા હતા અને પોસ્ટમોર્ટમ કરવામાં

આવ્યું હતું.શરીરની તપાસ કરતાં તેમને આખા શરીર પર ઉપરછાલી (બાહ્ય બળતરા) જોવા મળી હતી.અતિસંવેદનશીલ ત્વચા, હાજર વાળ ખરવા, થોડા નાના ફોલાઓ ચહેરા પર જોવા મળે છે જેમાં સેરસ ફેરસ પ્રવાહી હોય છે, ત્વચા લાલ અને અતિસંવેદનશીલ હોય છે, માથા પર હાજર વાળ ખરવા લાગે છે, દુરામટર ચામડું હોય છે, મગજ સંકોચાયેલું અને પીળું હોય છે.તમામ આંતરિક અવયવો ગીચ હતા, કોલસાના કણો નાક, મોં, શ્વાસનળી અને ઓસોફેગસમાં જોવા મળે છે.તેના શરીર પર કેરોસીન તેલની ગંધ જોવા મળી હતી.તેમનો અભિપ્રાય છે કે મૃત્યુ ૧૦૦% બર્નના પરિણામે આઘાતને કારણે થાય છે, કારણ કે મૃત્યુ ૪ થી ૨૪ કલાકની અંદર છે.તદનુસાર, તેમણે એકિઝબિટ પી-૫ મુજબ પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ બહાર પાડ્યો, જેમાં તેમની સહી છે.ફરિયાદી સાક્ષી ૭ એ એ સૂચનને પણ નકારી કાઢ્યું છે કે મૃતક-રેનુકા મૃત્યુ સુધી સેમિકોમામાં હતી.

૧૫. જો કે, એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ફરિયાદી સાક્ષી ૧૨ તહસીલદારએ મૃતકની સ્થિતિ અંગે તબીબી અધિકારી પાસેથી પ્રમાણપત્ર મેળવ્યું નથી, તે પોતે મરણોન્મુખ નિવેદનને કાઢી નાખવા માટે પૂરતું નથી (આંક પી-૯).જે જરૂરી છે તે એ છે કે જે વ્યક્તિએ મૃત્યુનું નિવેદન નોંધ્યું છે તે સંતુષ્ટ હોવું જોઈએ કે મૃતક મનની યોગ્ય સ્થિતિમાં હતો.ડૉક્ટર દ્વારા પ્રમાણપત્ર અનિવાર્યપણે સાવચેતીનો નિયમ છે અને તેથી, ઘોષણાના સ્વૈરિછક અને સાચા સ્વભાવને અન્યથા સ્થાપિત કરી શકાય છે.ડૉક્ટર (ફરિયાદી સાક્ષી ૭)

નો પુરાવો સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે મૃતક તહસીલદાર (ફરિયાદી સાક્ષી ૧૨) સમક્ષ નિવેદન આપતી વખતે માનસિક સ્થિતિમાં હતો.આવા સંજોગોમાં, અમારું માનવું છે કે આવી મરણોન્મુખ નિવેદનને પુરાવામાં યોગ્ય મહત્વ મળ્યું છે.વધુમાં, અગાઉ જણાવ્યા મુજબ, ડૉક્ટરે સમજાવ્યું છે કે મૃતક રેણુકાને ૧૦૦% સળગવાની ઈજાઓ થઈ હોવા છતાં, તે વાત કરવાની સ્થિતિમાં હતી.આવા સંજોગોમાં, તેણીના નિવેદનને આ આધાર પર નકારી શકાય નહીં કે તેણીને ગંભીર ઈજાઓ થઈ હતી.સામાન્ય રીતે, મૃત્યુની ધાર પરની વ્યક્તિ કોઈને ખોટી રીતે ફસાવશે નહીં.જો આપણે આંક પી-૭ ફરિયાદમાં કેટલાક વિરોધાભાસને સ્વીકારીએ તો પણ, આંક પી-૯ મૃત્યુ ઘોષણાના પ્રકાશમાં નજરે જોનારા સાક્ષીઓના પુરાવા સાથે, એવું માનવા માટે પૂરતા પુરાવા છે કે અપીલકર્તાઓએ મૃતક રેણુકા સાથે દુર્વ્યવહાર કર્યો હતો અને માનસિક અને શારીરિક ત્રાસ આપીને તેને ફૂરતા આપી હતી અને માત્ર મૃતકની હત્યા કરવાના તેમના સામાન્ય હેતુને આગળ વધારવા માટે, કેરોસીન રેડ્યું હતું અને તેના પર આગ ચાંપી હતી, જે આખરે તે જ દિવસે બાગલકોટની જિલ્લા હોસ્પિટલમાં મૃત્યુ પામી હતી.અમારા મતે, મૃત્યુ ઘોષણા (આંક પી-૯) ડૉક્ટર અને તહસીલદારના પુરાવાને સંપૂર્ણ રીતે સમર્થન આપે છે જેમણે તેને રેકૉર્ડ કર્યો હતો.

૧૬. ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓ, ખાસ કરીને ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૩, ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૪, ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૧૦ ગામના વૃદ્ધ વ્યક્તિ અને ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષી ૧૨ તાલુકા કાર્યકારી મેજિસ્ટ્રેટ કે જેમણે રેણુકાની મરણોન્મુખ નિવેદન નોંધી હતી, તેમનું વિશ્લેષણ સ્પષ્ટપણે સાબિત કરે છે કે આરોપી તરીકે ગુનામાં અપીલકર્તાઓની સંડોવણી હતી અને તેમને યોગ્ય રીતે આજીવન કેદની સજા આપવામાં આવી હતી. જોકે, એ તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે કેટલીક વિસંગતતાઓ હતી, અમારા મતે, તે તમામ ન્યૂનતમ છે અને તેનાથી ફરિયાદી પક્ષના કેસને અસર થઈ નથી. અગાઉ ચર્ચા કરવામાં આવી છે તેમ, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૩, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૪, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૬, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૭, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૮, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૦, પ્રોસીક્યુશન સાક્ષી ૧૨ અને મૃત્યુ ઘોષણા આંક પી-૯ ના મૌખિક પુરાવાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે માનીએ છીએ કે પ્રોસીક્યુશનએ અપીલકર્તાઓ સામે તેનો કેસ સંપૂર્ણ રીતે સ્થાપિત કર્યો છે અને અમે હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલા નિષ્કર્ષ સાથે સંપૂર્ણ સંમત છીએ.

૧૭. ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં, અમને અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા મળતી નથી, પરિણામે, તે બરતરફ કરવામાં આવે છે.

ડી. જી.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.